

Datum: 2 juli 2013
Aan: Gemeente Alblasterdam, college van B&W
Van: Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ, onderzoek en advies
Betreft: Nedstaal aangetroffen asbesthoudend schroot en gezondheid omgeving

Op zondag 7 april is door het bedrijf Nedstaal te Alblasterdam aan de OZHZ gemeld dat zij asbesthoudend kit op hun eigen schrootplaats hadden aangetroffen. Het bleek te gaan om hechtgebonden wit asbest. De OZHZ heeft onderzoek gedaan naar de herkomst van het materiaal en houdt toezicht bij onderzoek naar de verspreiding en bij de sanering. Ook onderzoekt de OZHZ of er meer met asbest verontreinigd schroot is of wordt aangeleverd.

Aan de Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ is gevraagd advies te geven over de mogelijke risico's voor de volksgezondheid van het aangetroffen asbest, ook als blijkt dat dit mogelijk al vaker is gebeurd.

Aanpak en vraagstelling

De Dienst Gezondheid & Jeugd doet zelf geen onderzoek naar de asbestsituatie, maar baseert haar advies op informatie die door de OZHZ wordt aangeleverd. Er heeft op 9-4-2013 overleg plaatsgevonden met de OZHZ, waarna de Dienst de volgende vraagstelling aan de OZHZ heeft voorgelegd.

Voor het risico van omwonenden zijn twee blootstellingsroutes relevant:

- versleping van asbesthoudend materiaal via schoenzolen en banden van vervoersmiddelen naar het binnenmilieu van woningen.
- inademing van asbestvezels via uitstoot naar de lucht.

De Dienst Gezondheid & Jeugd heeft voor het inschatten van het risico voor omwonenden antwoord nodig op de volgende vragen:

1. Heeft er verspreiding plaatsgevonden van asbesthoudend materiaal buiten het bedrijfsterrein?

Zo ja, waar en in welke mate, en welke maatregelen worden getroffen om het risico weg te nemen?

Zo nee, hoe is dit vastgesteld?

Indien onbekend, is het zinvol om een onderzoek te laten uitvoeren, bijvoorbeeld een visuele inspectie van de directe omgeving?

2. Is er asbesthoudend materiaal verwerkt en heeft er uitstoot van asbestvezels naar de buitenlucht plaatsgevonden?

Zo ja, welke bijdrage heeft dit geleverd aan de immissieconcentraties in de leefomgeving van omwonenden?

Zo nee, hoe is dit vastgesteld?

Indien onbekend, is het mogelijk en zinvol om nader onderzoek te laten uitvoeren?

Per e-mail d.d. 16-4-2013 en 17-6-2013 is door de OZHZ antwoord gegeven op de door de Dienst gestelde vragen, onder bijvoeging van relevante rapporten.

De Dienst heeft dit antwoord en de toegezonden rapporten bestudeerd.

In bijlage 1 wordt per rapport aangegeven wat de relevante bevindingen zijn.

In bijlage 2 staat de beantwoording van bovenstaande vragen door de OZHZ.

Risicobeoordeling

Uit de beschikbare informatie blijkt het volgende:

- De beschikbare onderzoeken zijn gericht op de huidige asbestsituatie en niet op de vraag of er in het verleden asbesthoudend materiaal is aangevoerd en verwerkt en of dit heeft geleid tot blootstelling in de omgeving. Dit betekent dat er geen uitspraak over gezondheidsrisico's in het verleden kan worden gedaan. Of er in het verleden mogelijk asbesthoudend schroot is verwerkt is onderdeel van strafrechtelijk onderzoek.
- Wel wordt door OZHZ aangegeven dat in het verleden de schroot altijd op dezelfde plaats gestort en verwerkt is en dat het daarom niet aannemelijk dat er op andere plaatsen asbestvervuiling veroorzaakt door schroot aanwezig is.
- Er heeft geen onderzoek plaatsgevonden naar de verspreiding van asbesthoudend materiaal buiten het bedrijfsterrein. Dit wordt door OZHZ niet zinvol geacht aangezien de buitenzijde van het terrein zeer ver weg is van de schrootplaats.
- Er heeft wel onderzoek plaatsgevonden naar het gestorte asbesthoudende materiaal, in het kader van de noodzakelijke sanering. Volgens de daarvoor geldende regels is door een daartoe gecertificeerd onderzoeksbureau onderzoek gedaan naar de aard, omvang en verspreiding van de asbestverontreiniging. Daaruit is gebleken dat deze zich heeft beperkt tot de directe omgeving van het gestorte materiaal op de schrootplaats.
- De schrootplaats is inmiddels wat betreft het gestorte kassenschroot gesaneerd. Uit bodemonderzoek is gebleken dat er geen kitresten zijn achtergebleven.
- Volgens de OZHZ is het van de aangetroffen drie partijen asbesthoudend schroot zeker dat deze niet verwerkt zijn. Dit betekent dat er geen verspreiding van asbestvezels naar de omgeving heeft plaatsgevonden via de schoorsteen.

Conclusie

Uit de informatie van de OZHZ blijkt dat het aannemelijk is dat er als gevolg van de huidige asbestsituatie geen verspreiding van asbest buiten het bedrijfsterrein heeft plaatsgevonden. Dit betekent dat er geen gevolgen zijn voor de gezondheid in de omgeving.

Bijlage 1. Informatie uit door OZHZ toegezonden rapporten

1. Plattegrond van schrootplaats met aangetroffen partijen schroot.

Hierop zijn 2 locaties op de schrootplaats en 1 op de loswal gemarkeerd.

2. Search, 8-4-2013, Asbestinventarisatie conform SC 540, projectcode 24.13.02774.1

In schrootafval op de schrootplaats is in een stapel schroot met frames van kassen kit aangetroffen die 2-5 % hechtgebonden chrysotiel (wit asbest) bevat. De kit is hechtgebonden, echter wel beschadigd. Hierdoor is er enige kans op vezelemissie. Er zijn restanten kit verspreid op de schrootplaats en het maaiveld aangetroffen. Deze kit is verweerd, maar de kans op blootstelling aan asbestvezels is minimaal aangezien het een buitensituatie is en het hechtgebonden materiaal is.

3. Search, 8-4-2013, Asbestinventarisatie conform SC 540, projectcode 24.13.02804.1

In een schroothoop langs de kraanbaan is kit in stalen kassenbouwprofielen aangetroffen. Deze kit bevat 5-10 % chrysotiel (wit asbest). De kit is hechtgebonden, maar wel beschadigd. Hierdoor is er enige kans op vezelemissie.

4. Search, 8-4-2013, Asbestinventarisatie conform SC 540, projectcode 24.13.02810.1

In een schroothoop nabij locatie 20 is asbesthoudende kit aangetroffen. De kit bevat 2-5 % chrysotiel (wit asbest). De kit is hechtgebonden, echter wel beschadigd. Hierdoor is er enige kans op vezelemissie.

5. Search, 9-4-2013, Asbestinventarisatie conform SC 540, projectcode 24.13.02870.1

In een hoop schoot in vak 36 is asbesthoudende kit aangetroffen. De kit bevat 2-5 % chrysotiel (wit asbest). De kit is hechtgebonden, echter wel beschadigd, er is enige kans op vezelemissie.

6. Van Caam Asbestverwijdering en Sloopwerken BV, 9-4-2013, inhoud werkmap asbestverwijdering

In de werkmap wordt beschreven op welke manier en onder welke veiligheidsmaatregelen de sanering zal plaatsvinden.

7. Fibrecount, 10-4-2013, Analyserapport conform NEN 5896, opdrachtnummer 2013.013482.1

Dit betreft de analyse van een stofmonster uit de stoffilterinstallatie door middel van polarisatiemicroscopie, waarbij geen asbest is aangetroffen.

8. Search, 10-4-2013, Risicobeoordeling conform NEN 2991, projectnummer 24.13.02774.2

Op basis van de in het rapport onder nummer 2. aangetroffen asbest is nader onderzoek uitgevoerd op de schrootplaats. Er zijn 10 kleefmonsters geanalyseerd, waarbij in 1 monster duidelijk asbest is aangetroffen en in 4 monsters sporen asbest. Op een tweede locatie op de schrootplaats zijn 20 kleefmonsters geanalyseerd. In 3 hiervan zijn sporen asbest aangetroffen. Het gebied met duidelijk asbest wordt als asbestverontreinigd beschouwd.

In de smederij bij ovens G en F zijn 6 luchtmetingen uitgevoerd. Hierbij zijn geen vezels in een concentratie boven de detectielimiet van de analysemethode van 336 vezels/m³ aangetoond. Rondom de ovens en op het bordes zijn in totaal 50 kleefmonsters genomen. In 2 daarvan zijn sporen asbest aangetoond. Wanneer de resultaten van alle onderzochte monsters uitsluitend de scores - en/of +/- aangeven en ook de luchtmetingen van de asbesthoudende bron de streefwaarde niet overschrijden, dan wordt de bijdrage van de asbesthoudende bron als verwaarloosbaar beschouwd. De locatie is schoon.

De conclusie luidt: De vezelconcentratie in de lucht en het stof geeft geen aanleiding om het werken/verblijven in de ruimtes met de G en F ovens (fabriek) als onverantwoord te beschouwen.

Geadviseerd wordt het schrootafval als verontreinigd te beschouwen en niet meer te betreden zonder persoonlijke beschermingsmiddelen. Het schrootafval moet op korte termijn worden gesaneerd. Het bodemoppervlak om en onder het schroot dient ook als verontreinigd te worden beschouwd. Er dient rekening mee te worden gehouden dat het asbest ook mogelijk in de loop van de jaren in de bodem terecht gekomen is. Aanbevolen wordt om zodra dit mogelijk is aanvullend bodemonderzoek hiernaar uit te laten voeren conform NEN 5707.

Bijlage 2. Beantwoording door OZHZ van door de Dienst Gezondheid & Jeugd gestelde vragen

De onderzoeken die bij Nedstaal zijn uitgevoerd betreffen de huidige schroothopen en de route die het schroot aflegt om in de fabriek verwerkt te worden. De gehele schroothoop is conform de 2 plattegronden (bijlage 2 rapportage projectnummer 24.13.02774.2 van dd: 10-4-2013) steekproefgewijs onderzocht. Aangezien ook in het verleden hier de schroot altijd gestort en verwerkt is, is het niet aannemelijk dat er op andere plaatsen asbestvervuiling veroorzaakt door schroot aanwezig is.

Een visuele inspectie buiten het bedrijfsterrein heeft geen zin aangezien de buitenzijde van het terrein zeer ver weg is van de schrootplaats. De locatie van een asbestverontreiniging wordt namelijk bepaald door het monstergebied te blijven uitbreiden totdat er alleen nog maar sporen asbest of geen asbest aantoonbaar zijn (rapportage projectnummer 24.13.02774.2 van dd: 10-4-2013, pagina 15, hoofdstuk Locatie verontreiniging). Alles wat hier buiten ligt wordt vervolgens als schone locatie beschouwd. De verontreiniging gaat volgens deze methode de schrootplaats en fabriek niet te buiten. Aangegeven in de bovengenoemde rapportage op pagina 15 is dan ook dat het schrootafval gesaneerd/afgevoerd moest worden. Dit heeft ondertussen al plaatsgevonden. Ook een aanvullend bodemonderzoek heeft ondertussen plaatsgevonden. Dit onderzoek heeft aangetoond dat de bodem geen asbesthoudende kit resten bevatte. Ruigenhil is momenteel bezig de schrootplaats te voorzien van een verharding voordat deze weer in gebruik wordt genomen.

Ten aanzien van de luchtmetingen en plakmonsters in de fabriek kan worden aangegeven dat de monsterplaatsen dusdanig gekozen zijn dat dit een worst case benadering is. Dit is beschreven in dezelfde rapportage op pagina 5 onder het hoofdstuk "Bepaling van de verontreiniging en verspreiding met asbesthoudend stof", en pagina 6 onder hoofdstuk "Monsternemingstrategie". Hierbij is dus ook rekening gehouden dat de monsternamen op verschillende hoogtes in de smelthal heeft plaatsgevonden.

De vervuiling van een locatie wordt bepaald uit de gerapporteerde analyseresultaten. Er zijn 4 categorieën namelijk,

- + + zeer veel asbest aangetroffen
- + duidelijk asbest aangetroffen
- +/- sporen asbest aangetroffen
- geen asbest aangetroffen

Wanneer de resultaten van alle onderzochte monsters uitsluitend de scores - en/of +/- aangeven en ook de luchtmetingen van de asbesthoudende bron de streefwaarde niet overschrijden, dan wordt de bijdrage van de asbesthoudende bron als verwaarloosbaar beschouwd. De locatie is schoon. (Dit staat beschreven op pagina 14 en 15 van hetzelfde rapport).

Van de aangetroffen drie partijen asbesthoudend schroot is het zeker dat deze niet verwerkt zijn. Gebaseerd op de asbestmetingen in de smelthal en op de schrootplaats en in het stof is het niet aannemelijk dat door het nu aangevoerde schroot asbestbesmetting buiten het terrein heeft plaatsgevonden. Of er in het verleden mogelijk asbesthoudend schroot is verwerkt is onderdeel van het strafrechtelijk onderzoek.

De schrootplaats waar het kassenschroot aanwezig was, is inmiddels gesaneerd. Deze sanering betreft alleen het saneren van deze schrootplaats ten aanzien van nieuwe vervuilingen ten gevolge van het aangevoerde kassenschroot. Hiervan is alle schroot uitgezocht en gesaneerd. Vervolgens heeft er een bodemonderzoek plaatsgevonden waarbij is onderzocht of er kit met asbest was achtergebleven. Dit is niet gevonden.

Asbest aangetroffen in de bodem is volgens de onderzoeken plaatmateriaal. Asbestbevattende dakplaten werden vroeger volop gebruikt en zijn dus bij Nedstaal ook momenteel nog op diverse gebouwen aanwezig.

Brokstukken die tengevolge van beschadigingen in de bodem zijn gekomen kunnen dus worden aangetroffen.